

NIETECHNICZNE STRESZCZENIE DOŚWIADCZENIA

1. Tytuł projektu: Wykorzystanie koni w programie dydaktycznym dla studentów Wydziału Medycyny Weterynaryjnej

2. Czas trwania projektu: 01.01.2021 – 31.12.2025

3. Słowa kluczowe (maksymalnie 5 słów): konie, dydaktyka, diagnostyka, badanie kliniczne

4. Cel projektu (art. 3 ustawy) (wpisać odpowiednią kategorię z poniższych): H

A. Badania podstawowe

B. Badania translacyjne lub stosowane

C. Badania mające na celu zachowanie gatunku

D. Badania z zakresu medycyny sądowej

E. Badania zapewniające poprawę dobrostanu zwierząt lub warunków chowu lub hodowli zwierząt gospodarskich

F. Badania w celu opracowania i produkcji produktów leczniczych, środków spożywczych, pasz lub innych substancji lub produktów, lub badań ich jakości, skuteczności lub bezpieczeństwa stosowania

G. Badania w celu ochrony środowiska naturalnego

H. Badania w celu kształcenia na poziomie szkolnictwa wyższego lub szkolenia w celu nabycia lub doskonalenia kompetencji zawodowych

5. OPIS PLANOWANEGO DOŚWIADCZENIA

Należy określić cel naukowy lub edukacyjny doświadczenia, w tym przewidywane szkody, jakie może ono spowodować u wykorzystywanych zwierząt, i korzyści, jakie przyniesie ono dla rozwoju nauki i dydaktyki. Maksymalnie 250 słów, tekst musi być zrozumiały dla niespecjalisty.

Celem doświadczenia jest zwiększenie upracticznienia zajęć dydaktycznych dla studentów kierunku weterynaria. Zawód lekarza weterynarii podlega regulacji ustawowej w UE i w Polsce, co wiąże się z koniecznością prowadzenia kształcenia w pełni zgodnego ze standardami unijnymi i krajowymi. Standardy te zobowiązują aby absolwenci po zakończeniu cyklu kształcenia legitymowali się posiadaniem określonych kompetencji teoretycznych i praktycznych. Wskazane we wniosku procedury i czynności mają na celu doskonalenie umiejętności praktycznych studentów w zakresie badania klinicznego oraz diagnostyki zakaźnych i niezakaźnych chorób koni, co wchodzi w zakres kompetencji zawodowych lekarza weterynarii. Dodatkowo, w doświadczeniu ujęte zostały także procedury i czynności, których celem jest praktyczna weryfikacja wiedzy z zakresu anatomii i fizjologii zwierząt.

Czynności w ramach poszczególnych procedur będą wykonywane z zachowaniem zasad zawartych w Ustawie z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych. Planuje się organizowanie ćwiczeń praktycznych z udziałem koni nie częściej niż 1 raz w tygodniu w wymiarze czasowym do 4 godz.

Klasyfikacja celu procedury: nr PE 42 - Kształcenie na poziomie szkolnictwa wyższego lub szkolenia w celu nabycia lub doskonalenia kompetencji zawodowych.

W trakcie trwania doświadczenia konie będą utrzymywane w standardowych warunkach zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i rozwoju Wsi z dnia 28.06.2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich. Wybrane do badań zwierzęta będą badane oddzielnie z zachowaniem zasad dobrostanu. Przeprowadzane badania nie spowodują żadnych szkód niekorzystnych dla zdrowia zwierząt.

6. LICZBA ORAZ GATUNKI ZWIERZĄT PLANOWANYCH DO WYKORZYSTANIA W DOŚWIADCZENIU

Do procedur wykorzystanych zostanie 10 koni domowych.

7. OPIS UWZGLĘDNIENIA ZASAD ZASTĄPIENIA, OGRANICZENIA I UDOSKONALENIA¹

Ze względu na charakter badań, które mają na celu ocenę stanu funkcjonalnego poszczególnych układów i tkanek w stanie zdrowia i choroby, nie jest możliwe prowadzenie tego typu badań przy wykorzystaniu technik *in vitro* lub innych metod alternatywnych. Nie jest możliwe także zastąpienie koni zwierzętami innego gatunku lub zwierzętami laboratoryjnymi z uwagi na odrębność gatunkową w zakresie budowy anatomicznej, fizjologii poszczególnych układów oraz specyfiki występujących u koni zaburzeń stanu zdrowia. Z punktu widzenia celów kształcenia studentów na kierunku weterynaria istotne jest poznanie odrębności między różnymi gatunkami zwierząt, co stanowi podstawę zrozumienia mechanizmów patogenezy, diagnostyki i postępowania terapeutycznego w przypadku chorób różnych gatunków. Wykorzystywanie w tym celu fantomów tylko w ograniczonym zakresie pozwala na osiągnięcie przez studentów kierunku weterynaria zakładanych efektów uczenia się. Praktyczne nauczanie

¹ Przy wypełnianiu wzorować się na instrukcji wypełniania wniosku W1 punkt. 8

zawodu stanowi jeden z podstawowych celów kształcenia studentów na kierunku weterynaria. Brak umiejętności praktycznych, takich jak przeprowadzenie badania klinicznego oraz pobieranie materiału do badań laboratoryjnych, rzutuje negatywnie na jakość pracy zawodowej lekarza weterynarii i stwarza ryzyko błędnej oceny stanu zdrowia zwierzęcia oraz zastosowania niewłaściwego rozpoznania i leczenia. Ćwiczenia praktyczne realizowane w oparciu o zaplanowane w doświadczeniu procedury i czynności przyczynią się do uzyskania przez studentów kierunku weterynaria zakładanych efektów uczenia się. Biorąc pod uwagę przedstawione argumenty, a także opisy poszczególnych procedur i czynności należy stwierdzić obiektywnie, że nie jest możliwe zrealizowanie zakładanych celów dydaktycznych przy wykorzystaniu innych dostępnych metod.

W doświadczeniu zaplanowano użycie optymalnej, minimalnej liczby zwierząt, pozwalającej na uzyskanie zakładanych efektów uczenia się przez wszystkich studentów uczestniczących w ćwiczeniach praktycznych. Biorąc pod uwagę liczbę studentów na kierunku weterynaria, a także liczbę procedur i czynności przewidzianych do wykonania w ramach kształcenia praktycznego, zaplanowana w doświadczeniu liczba zwierząt umożliwi maksymalne ograniczenie wykorzystywania poszczególnych, pojedynczych koni w planowanych procedurach.

W trakcie wykonywania procedur zwierzęta będą utrzymywane w bezpiecznych i odpowiednich dla gatunku stanowiskach, a studenci będą wyposażeni w odpowiednią odzież ochronną. Przyjęta będzie zasada, zgodnie z którą każdy student będzie przeprowadzał badanie kliniczne jednorazowo tylko z udziałem pojedynczego zwierzęcia, zmieniając to zwierzę w trakcie kolejnych ćwiczeń planowanych w odstępach tygodniowych. Wymienione działania mają na celu ograniczenie stresu u zwierząt oraz zapewnienie dobrostanu.

8. Projekt jest objęty oceną retrospektywną²

- ☐ TAK - na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy
- ☐ TAK - na podstawie art. 53 ust. 3 ustawy
- ☒ NIE

² Wypełnia właściwa lokalna komisja etyczna ds. doświadczeń na zwierzętach. Należy zaznaczyć właściwe pole.